

Dariusz Kalina

Materiały do dziejów miasta i gminy Daleszyce

cz. 15
Wieś Suków

Daleszyce 2023

Wydawca:
Urząd Miasta i Gminy w Daleszycach
26-021 Daleszyce, pl. Staszica 9
NIP: 657-18-95-708
gmina@daleszyce.pl

Redakcja: Piotr Ferens

Projekt okładki: Adam Malicki

Opracowanie graficzne, skład i druk:
Studio Reklamy ADfactory Konrad Kraska
25-369 Kielce, ul. Żeromskiego 13
NIP: 657-292-77-29
adfactory.reklama@gmail.com

ISBN: 978-83-969562-0-0

© Wszystkie prawa zastrzeżone – Dariusz Kalina; Urząd Miasta i Gminy w Daleszycach.

Z przyjemnością oddajemy w ręce Państwa „Materiały do dziejów miasta i gminy Daleszyce”. To znaczący materiał historyczny dotyczący naszej Małej Ojczyzny. Na kartach 18 publikacji autor przywraca odległą historię wielu miejscowości z którymi spojrzenie na dzisiejszą gminę, w XXI wieku, staje się prawdziwe i pełne. Wiele ciekawych informacji będzie zapewne dla czytelnika zaskakujących. Zachęcam do lektury i rozwijania wyobraźni historycznej o tym, skąd nasze korzenie, o ziemi, na której się urodziliśmy, którą zamieszkujemy, o miejscach, gdzie pracujemy i wypoczywamy, a które to miejsca przed wiekami zamieszkiwali nasi przodkowie! Życząc miłej lektury, wierzę, że w wielu czytelnikach odezwie się pasja historyka.

Dariusz Mironiński

Pieczęć okrągła (30 mm.) wyobraża na tarczy wagę. W otoku napis bardzo uszkodzony DALESECE.....
Pieczęć wyciśnięta na dokumencie z 1789 r. (Pieczęcie miast dawnej Polski, Wiktor Wittyg, Kraków-Warszawa 1905)

DALESZYCE

Lau

D82

Brudek

Dworzyśko

Za kociatem

Pod Barbarą

Sadzańka

Pod Barbarą

Mieszaków

Wytostwo

D19

D18

D20

D19

D28

D28

D29

D38

D39

D37

D37a

D37b

D37c

D37d

D37e

D37f

D37g

D37h

D37i

D37j

D37k

D37l

D37m

D37n

D37o

D37p

D37q

D37r

D37s

D37t

D37u

D37v

D37w

D37x

D37y

D37z

D37aa

D37ab

D37ac

D37ad

D37ae

D37af

D37ag

D37ah

D37ai

D37aj

D37ak

D37al

D37am

D37an

D37ao

D37ap

D37aq

D37ar

D37as

D37at

D37au

D37av

D37aw

D37ax

D37ay

D37az

D37ba

D37bb

D37bc

D37bd

D37be

D37bf

D37bg

D37bh

D37bi

D37bj

D37bk

D37bl

D37bm

D37bn

D37bo

D37bp

D37bq

D37br

D37bs

D37bt

D37bu

D37bv

D37bw

D37bx

D37by

D37bz

D37ca

D37cb

D37cc

D37cd

D37ce

D37cf

D37cg

D37ch

D37ci

D37cj

D37ck

D37cl

D37cm

D37cn

D37co

D37cp

D37cq

D37cr

D37cs

D37ct

D37cu

D37cv

D37cw

D37cx

D37cy

D37cz

D37da

D37db

D37dc

D37dd

D37de

D37df

D37dg

D37dh

D37di

D37dj

D37dk

D37dl

D37dm

D37dn

D37do

D37dp

D37dq

D37dr

D37ds

D37dt

D37du

D37dv

D37dw

D37dx

D37dy

D37dz

D37ea

D37eb

D37ec

D37ed

D37ee

D37ef

D37eg

D37eh

D37ei

D37ej

D37ek

D37el

D37em

D37en

D37eo

D37ep

D37eq

D37er

D37es

D37et

D37eu

D37ev

D37ew

D37ex

D37ey

D37ez

D37fa

D37fb

D37fc

D37fd

D37fe

D37ff

D37fg

D37fh

D37fi

D37fj

D37fk

D37fl

D37fm

D37fn

D37fo

D37fp

D37fq

D37fr

D37fs

D37ft

D37fu

D37fv

D37fw

D37fx

D37fy

D37fz

D37ga

D37gb

D37gc

D37gd

D37ge

D37gf

D37gg

D37gh

D37gi

D37gj

D37gk

D37gl

D37gm

D37gn

D37go

D37gp

D37gq

D37gr

D37gs

D37gt

D37gu

D37gv

D37gw

D37gx

D37gy

D37gz

D37ha

D37hb

D37hc

D37hd

D37he

D37hf

D37hg

D37hh

D37hi

D37hj

D37hk

D37hl

D37hm

D37hn

D37ho

D37hp

D37hq

D37hr

D37hs

D37ht

D37hu

D37hv

D37hw

D37hx

D37hy

D37hz

D37ia

D37ib

D37ic

D37id

D37ie

D37if

D37ig

D37ih

D37ii

D37ij

D37ik

D37il

D37im

D37in

D37io

D37ip

D37iq

D37ir

D37is

D37it

D37iu

D37iv

D37iw

D37ix

D37iy

D37iz

D37ja

D37jb

D37jc

D37jd

D37je

D37jf

D37jg

D37jh

D37ji

D37jj

D37jk

D37jl

D37jm

D37jn

D37jo

D37jp

D37jq

D37jr

D37js

D37jt

D37ju

D37jv

D37jw

D37jx

D37jy

D37jz

D37ka

D37kb

D37kc

D37kd

D37ke

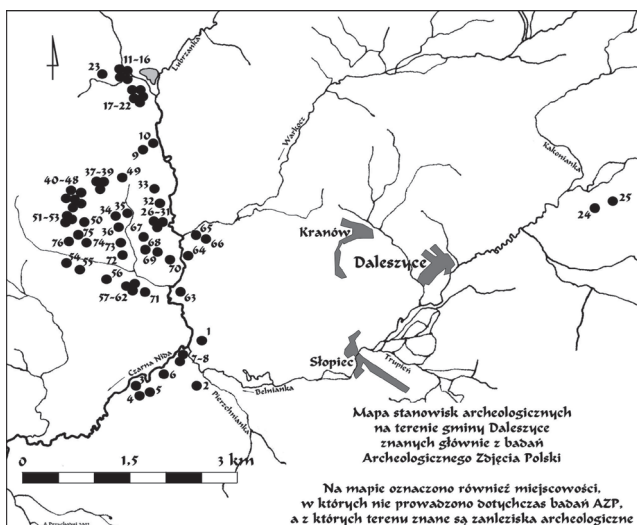
D37kf

D37kg

SUKÓW

Wieś położona jest nad rzeką Lubrzanką, spływającą ze stoków Gór Świętokrzyskich. W średniowieczu była nazywana Cedzyna (*Czidzyna*). Grunty wsi sięgają wschodnich stoków Góry Telegraf, Babiej Góry, ujścia Pierzchnianki do Czarnej Nidy na południu, a na wschodzie sięgają osad Podmarzysz i Szkoda oraz wschodnich stoków Góry Czerwonej vel Rdzawej (dziś Góra Jabłonna). Obecnie są one zabudowane, tworząc części wsi: Suków, Suków-Borki, Suków-Babie, Suków-Kleckie, Suków-Modrzewie, Suków-Papiernia.

Niewątpliwie tutejsze osadnictwo ma bardzo starą metrykę. Twierdzenie to oparte jest na wynikach badań Archeologicznego Zdjęcia Polski, które ujawniło wiele stanowisk archeologicznych, datowanych na czasy epoki kamiennej po czasy współczesne.

Stanowiska osadnicze na terenie gminy Daleszycę na podstawie badań AZP, wyk. A. Przychodni.

Wieś mogła istnieć już we wczesnym średniowieczu. Położona przy starej „drodze publicznej” znanej od 1271 r., prowadzącej z Kielc przez Zagórze, Suków do dóbr klasztoru wąchockiego Radomice i Marzysz oraz do Pierzchnicy¹.

Przed regulacją wieś miała charakter owalnicy, według Mapy Galicji Zachodniej (1804) zajmowała obszar wydłużony, stosownie do koryta dopływu rzeki Warkocz. Zabudowa wsi była podporządkowana drodze z Kielc przez Bukówkę, która w części południowej skręcała ku wschodowi i prowadziła wzdłuż koryta rzeki w kierunku Marzysza.

¹ *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1876, t. 2, nr 130.

Suków na Mapie Galicji Zachodniej (1804).

Pierwotną nazwę wsi Suków zapisywano jako *Sułków*, *Szułkow*, *Sulkow*, zapewne ma podobny źródłostów, co wieś Sulisławice, od imienia Sulisław.

W średniowieczu występuje dwa razy: Sulisław archidiakon sandomierski „benefactor vicariorum”, zmarły w 1347 r., wymieniony w katalogu krakowskim oraz Sulisław archidiakon sandomierski, wymieniony w różnych dokumentach z lat 1383-1397².

W połowie XIV w. potwierdzono, iż wieś należała do parafii kieleckiej. Była już nieźle zagospodarowana, czego dowodem jest fakt, iż w 1357 r. biskup z grona jego mieszkańców wybrał miejscowego kmiecia Jordana z Sukowa, aby w lesie, nad rzeką Cedzyna, zwanym Bęczków (*Banczow*) osadził wieś na prawie średzkim³.

W 1387 r. Jan Bodzanta, biskup krakowski, przeniósł wieś biskupią *Sulcow in districtu Kielcensi* z prawa polskiego na średzkie. Sołectwo sprzedał szlachetnemu Jakubowi *de Sulcow* za 15 grzywien. Obejmowało ono dwa łany roli, karczmę, młyn, trzeci denar z sądów i trzeci denar z czynszów, a także pszczelniki z między innymi, należącymi do kmieci tej wsi. Wynika z tego, że gospodarka leśna obok rolnictwa była podstawami życia gospodarczego jej mieszkańców⁴. Niestety nie znamy ilości łanów kmiecych.

W opisie Jana Długosza (1440) wymieniono jedynie 2 łany sołtysie, z których dziesięcinę o wartości 2 grzywien oddawano wicekustodii kieleckiej alternatywnie wikaremu kanonii zwanej *Pierzchnicka* przy kolegiacie kieleckiej⁵.

Wieś miała charakter ściśle rolniczy, stale kopano nowe role, zagospodarowując nieużytki i trzebiąc okoliczne lasy. Nie podano lokalizacji poszczególnych elementów,

2 J. Wiśniewski, *Katalog prałatów...*, s. 284.

3 *Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej św. Wacława*, wyd. F. Piekosiński, t. 1-2, Kraków 1874-1883, cz. 2, s. 23.

4 *Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej św. Wacława*, wyd. F. Piekosiński, t. 1-2, Kraków 1874-1883, cz. 2, s. 119.

5 *Ioannis Długosz, Liber beneficiorum diocesis Cracoviensis*, [w:] *Opera omnia*. Cura A. Przeździecki, Cracoviae 1863-1864, t. 1, s. 457.

ale wnioskować można z późniejszych faktów, że karczma stała w miejscu obecnej szkoły podstawowej, zaś młyn sołtysa znajdował nad rzeką Lubrzanką (vel Cedzyną), zapewne tożsamy z nazywanym później młynem Krajewszczyzna. Biskupi, dbając o powiększenie swoich dochodów w okresie intensywnej kolonizacji w słabo zaludnionych obszarach w XIV wieku, zezwalali na zakładanie barci pod warunkiem dostarczania daniny miodowej w zależności od możliwości, np. w Sukowie (podobnie jak w Tumlinie) dawano po dwie urny, a w Zagórzcu, Krajnie po jednej⁶.

W *Księdze dochodów biskupstwa krakowskiego* z 1529 r. rejestruje się pewne zmiany w systemie obciążeń podatkowych. Biskup pobierał czynsz z wsi wynoszący 6 grzywien i 13 groszy, ponadto z ról kmiecych pobierano dziesięcinę snopową, z których otrzymał 10 grzywien rocznie. Natomiast z 2 łanów należących do sołectwa dziesięcina snopowa dawana była wice scholastykowi alternatywnie z wice kustodią o wartości 3 fertonów (od XIV w. ferton był w Polsce jednostką obrachunkową monet i odpowiadał 12 groszom)⁷.

W rejestrze poborowym powiatu chęcińskiego z 1540 r. w Sukowie było 6 łanów oraz dwa sołtysie, karczma i młyn na rzece *Czidzyna*. W kolejnym spisie z 1573 r. wymieniono we wsi w sumie już 7 ½ łanów zasiedlonych oraz dwa łany wójtowskie⁸. Jeżeli dodamy do areалу zajmowanego przez wieś 1 łan należący do karczmy, wieś w końcu XVI w. liczyła ponad zagospodarowanych 10 łanów (1 łan frankoński liczył w przybliżeniu 22,6 do 25,8 ha).

Z inwentarzu klucza kieleckiego z 1635 r. znajdujemy więcej szczegółów dotyczących wsi. We wsi był 7 ½ łanów:

Łan Piorunowski (*Jakub Piorun, Jan Piorun, Tomek Leś i Jędrzej, Wojtek Leś,*
Łan Jedyncarzowski (*Stanisław Leś, Stanisław Jedyncarz, Jan Salwa, Wojciech Satro*),
Łan Łazarzowski (*Jadam, Maciej, Jan, Stanisław, Maciej Łazarzykowie*) wolni gajowi, pilnują las; *Matis, Jadam, Błażej, Janaskowie, Grzegorzowie Maderowie*),
Łan Dominikowski (*Stanisław, Wojciech, Jadam, Jołdowie; Stanisław, Grzegorz Dominikowie, Jakub, Paweł, Waldek Ramiączkowie*),
Łan Ramiączkowski (*Adam Ramiączko, Sobek z Banasiem, Stanisław, Piotr, i Jakub Sarkowie, Stanisław Misiak*);
Łan Kochanowski (*Tomek Kochan, Wojciech, Maciej i Lamper Kochankowie*),
Łan Jaronkowski (*Jan Brela, Kowal Wstępień, Jan, Stanisław i Matis Kochanowie, Wojciech Kozitrzoska i wdowa, ale nie ma nic*),
Półłanek Gregloski węglarz za przywilejem JMci.

Grunty były nierówno posiadane, gdyż „za prawem siedzą na półłankach drudzy na płosach. Robią 4 dni bydłem, a ci bez bydła dwa pieszo. Zagrodnicy siedzą na 1 łanie, robią pieszo po 2 dni. Płacą ci poddani czynszu z łanu 50 groszy. Dają oprawę,

6 J Pazdur, *Dzieje Kielc do 1863 roku*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1967, s. 14.

7 *Księga dochodów beneficjów diecezji krakowskiej z roku 1529* (tzw. *Liber retaxationum*), wydała Z. Leszczyńska-Skrętowa, Wrocław 1968, s. 23, 24, 467.

8 *Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*, t. 3-4, *Małopolska*, opr. A. Pawiński, [w:] *Źródła Dziejowe*, t. 14-15, Warszawa 1886, s. 584; 276.

rugowe, miodowe, kur z łanu po czworgu, po parze kapłonów, 1 gęsi, jaj po 30, owsa z łanu po korcy 9. We wsi jest sołectwo na 2 łanach, płacą czynsz. Są i karczmarze na 1 łanie, ci piwo dworskie szynkują; kowal na gruncie sołectwa. Przy tej wsi jest młyn Marcin Węglarz, płaci 20 złotych wymiaru⁹.

Węgiel drzewny był dostarczany przez młynarza do kuźnicy w Białogonie, przejętej przez biskupa od braci Koneckich, którzy wzniesli go ok. 1600 r.¹⁰ Ten stan spadłości powtarza się w dziesięć lat potem, co odnotował inwentarz z 1645 r. Wzmiankuje, że we wsi były dwa łany wójtowskie (dane sołectwo) za *prawem biskupa Szyszkowskiego* oraz trzy półłanki trzech karczmarzy – Matuszka, za *prawem biskupa Szyszkowskiego*, Stanisława Łoszka, za *prawem arcybiskupa gnieźnieńskiego Fryderyka* i Bieńka, za *prawem biskupa Maciejowskiego*. Najważniejszą zmianą była likwidacja dziedzicznego urzędu sołtysa z dwoma łanami wolnymi od podatków, co pozwoliło na sprzedaż młyna i karczmy sołtysich, a w ich miejsce powołano do życia aż trzy karczmy, co świadczy o zwielokrotnionym ruchu na drogach przebiegających przez wioskę. Jednak najważniejsza informacja dotyczy dotowanych poszukiwań i eksploatacji rudy żelaza. Przy opisie młyna w dół rzeki znajdował się kolejny zakład: *Poniżej papierniej jest kuźnica, którą trzyma za prawem dożywotniem Stanisław Czechowski¹¹.*

Był to między innymi starosta kielecki, który w czasie urzędowania biskupa krakowskiego Jana Alberta Wazy (1632-1634) otrzymał prawo dożywotnie na kuźnicę żelaza w Biesakowie (dziś Biesak) i kuźnicę masłowską. Przejął też kopalnię rudy żelaza w Białogonie i w Szydłówku. Na terenie Sukowa otrzymał prawo do założenia kuźnicy żelaza oraz kopalni na Górze Czerwonej w lesie Jabłonna¹². O funkcjonowaniu tej kopalni dowiadujemy się z lustracji 1789 czytamy *W lesie zwanym Jabłonna jest Góra Czerwona podobna Rudy żelaznej¹³.*

Wspomniana papiernia powstała w 1641 r. Prawo do jej budowy nadał biskup Jakub Zadzik Michałowi i Agnieszce Fołtynom¹⁴. Była to część gruntów dawnego sołectwa, które znajdowały się po drugim brzegu rzeki, poniżej, w rejonie rzeki Warkocz. Zakład papierniczy opisany następująco: *Ta jest postawiona pod młynem sukowskim, gdzie budynek jest chędogi, nowo postawiony o dwóch izbach i o dwóch kochach stępy. Z niej czynszu do roku papiernik fl. 120 i papieru chędogiego ryz dwie; siedzą za prawem świętej pamięci JM x. Zadzika; dziesięcina wikarom kleckim należy¹⁵.*

9 Inwentarz klucza kieleckiego biskupstwa krakowskiego z 1635 roku, wyd. J. Muszyńska, Kielce 2013, ss. 27-29.

10 D. Kalina, Wąsosz czyli wójtostwo, „Studia Muzealno-Historyczne”, t. 11, 2019, ss. 11-21.

11 J. Muszyńska, *Inwentarz klucza kieleckiego biskupstwa krakowskiego z 1645 roku*, Kielce 2003, ss. 27-30.

12 M. Pieniążek-Samek, Tributum gratitudinis reddo. Fundacje artystyczne na terenie Kielc w XVII i XVIII wieku. Studium z historii kultury, Kielce 2005, ss. 34-35.

13 AP w Radomiu, ZDP, *Lustracja klucza kieleckiego 1789*, sygn. 5a, k. 195.

14 W. Budka, *Papiernia w Sukowie*, „Przegląd Papierniczy”, R. 8, 1952, ss. 160-165; W. Budka, *Papiernia w Sukowie* [w:] *Antologia prac historyka papiernictwa Włodzimierza Budki*, red. J. Dąbrowski, Duszyniki-Zdrój 2009, ss. 94, 120, 126-129; A. Będziński, *Nowe fakty na temat właścicieli i pracowników papierni Suków w XIX wieku*, „Czasopismo Przegląd Papierniczy”, 2022, t. 78, nr 7, 393-398; J. Siniarska-Czaplicka, *Papiernictwo na ziemiach dzisiejszego województwa kieleckiego w latach 1750-1850*, Łódź 1964, s. 46 oraz aneks XXI, s. 97.

15 W. Budka, *Papiernia w Sukowie...*, s. 129.

Na rzece Warkocz pod Sukowem był młynik nazwany Węglanowski, z której Młynarz wygadza węglem do Huty Białołęskiej, w lustracji 1789 r. wspomniane Papiernia Sukowska i młyn pod Sukowem uprzywilejowany na osobę Wojciecha Jerzowskiego¹⁶.

W 1808 r. była to duża i ludna wieś. W 155 domach mieszkało 193 rodzin, wśród nich było 121 chłopów, 56 chatupników. Ogółem na 750 mieszkańców było 169 mężczyzn i 386 kobiet. Z Papierni arendę płacił majster Michał Kraiński. Zakład był czynny jeszcze przed połową XIX w., a jej zabudowania opisane w aktach Dyrekcji Ubezpieczeń. W poł. XIX w. wieś ta została bowiem ubezpieczona od ognia, dzięki czemu mamy opisy a czasem plany budynków zamieszkujących ją osób¹⁷. W okresie popowstaniowym (po 1864 r.) dokonano urzędowego „urządzenia wsi”, czyli zasadniczej reorganizacji własnościowej, strukturalnej i ruralistycznej wsi. Domy zgrupowano wzdłuż kilku, długich ulic: Suków I, Suków II, Suków Babie, Suków Papiernia, Suków Modrzewie¹⁸.

Wieś Suków na mapie z 1849 r. AP w Radomiu.

- 16 AGAD ASK, *Inwentarz klucza bożęckiego 1789 r.*, sygn. 67, k. 32.
- 17 AP w Kielcach, Dyrekcja Ubezpieczeń w Warszawie, *Wykazy ubezpieczenia i szacunki szczegółowe zabudowań wsi Suków, pow. kielecki, gub. radomska gmina Kielce* (1849 -1865), sygnatura 21/17/0/-/308; AP w Radomiu, ZDP, *Ubezpieczenia wsi Suków dobra rządowe kieleckie, p. kielecki* (1847-1866), sygn. 58/44/0/30.10/10187.
- 18 AP w Kielcach, Urząd Gubernialny Kielecki do spraw Włościańskich, [Suków, gmina Dyminy, powiat kielecki] (1864), Sygnatura 21/40/0/14/1595; AP w Kielcach, Urząd Gubernialny Kielecki do spraw Włościańskich, [Suków Papiernia, gmina Dyminy, powiat kielecki] (1864), Sygnatura 21/40/0/14/1596; AP w Kielcach, Komisarz do spraw włościańskich powiatu kieleckiego [Akta szczegółowe folwarku rządowego Suków Papiernia gmina Dyminy] (1864-1913), Sygnatura 21/42/0/-/369; AP w Radomiu, ZDP, [Plan urządzenia wsi Suków, ekonomia Kielce] (1864), sygn. 58/44/0/31/411; AP w Radomiu, ZDP, Plan zbiorowy dóbr rządowych Suków składających się z wsi Suków, folwarków Podmarzysz i Papierni położonych w Guberni Radomskiej powiecie kieleckim, ekonomii Kielce (1866), sygn. 58/44/0/31/653; AP w Radomiu, ZDP, *Oczynszowania włościan wsi Suków (1852-1865)*, sygn. 58/44/0/30.11/11984.

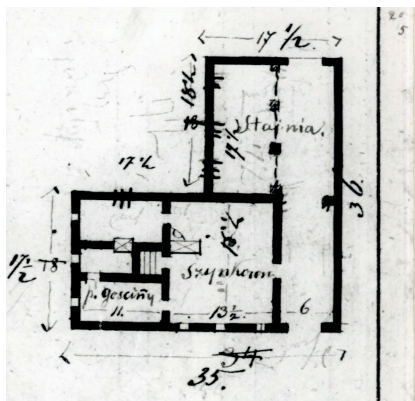

Wieś Suków po urządzeniu

W 1827 r. była tu kopalnia wapienia, było 135 domów i 645 mieszkańców¹⁹. Wieś z okresu sprzed urządzenia została szczęśliwie udokumentowana²⁰. Części wsi były wydzierżawiane – młyn Krajewszczyzna²¹, Papiernia²², Szkoda.

W 1841 r. dokonano uporządkowania gruntu zwanego Kleckie²³.

W 1851 r. wieś Suków została odjęta od reszty dóbr pobiskupich i przyłączona do dzierżawy kieleckiego wójtostwa trzymanej wówczas przez Gąsiorówką²⁴.

Plan karczmy w Sukowie wg. akt Dyrekcji Ubezpieczeń.

19 Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, pod red. Chlebowskiego B. i Walewskiego W., Warszawa 1880, s. 561.

20 AP w Radomiu, ZDP, [Plan wsi Suków] (1829), sygn. 58/44/0/31/521

21 W roku 1801 dzierżawca Papierni był Wojciech Jarzewski; AP w Radomiu, ZDP, Anszlag młyna Krajewszczyzna we wsi Suków (1855-1860), sygn. 58/44/0/30.10/7553a; AP w Radomiu, ZDP, Dzierżawy młyna Krajewszczyzna przy wsi Suków położonego 1862/74 (1856-1866), sygn. 58/44/0/30.11/11889; AP w Kielcach, Akta gminy Dyminy, O zastrachowaniu stroe'ni i Krae'vščizny [gmina Suków], (1870-1881), sygn. 21/130/0/-1.

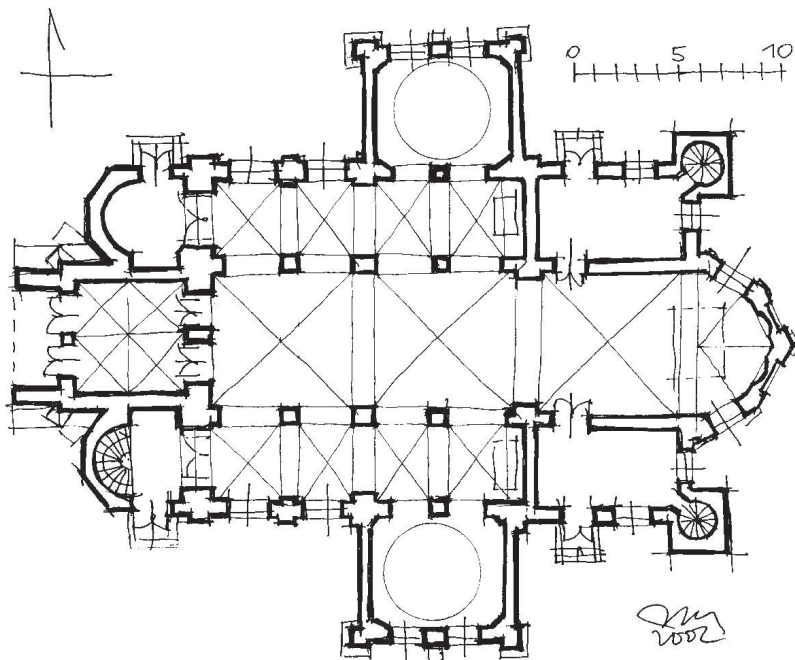
22 AP w Kielcach, Zbiór kartograficzny Archiwum Państwowego w Kielcach, [SUKOWSKA PAPIERNIA gm. Daleszyce /gm. Suków/ pow. kielecki] (1872), sygn. 21/460/0/1/951; AP w Kielcach, Zbiór kartograficzny Archiwum Państwowego w Kielcach, [SUKOWSKA PAPIERNIA gm. Daleszyce /gm. Suków/ pow. kielecki]

(1872), sygn. 21/460/0/1/952; AP w Radomiu, ZDP, Plan folwarku Marzyszy kolonii Suków, osady Papiernia i gruntów zakupionych wsi Suków tudzież osad leśno-służebnych po urządzeniu położonych w Guberni Radomskiej powiecie kieleckim (1855), sygn. 58/44/0/31/652; AP, ZDP, Suków – Papiernia [dot. przetargu na dzierżawę] (1903 – 1915), sygn. 58/44/0/2/2373; AP w Radomiu, ZDP, Wieczystej dzierżawy papierni we wsi Suków (1842 - 1867), sygn. 58/44/0/30.11/11986.

23 AP w Radomiu, ZDP, [O działkach ziemi nazwanych Kleckie z będących w posiadaniu włościan wsi Dyminy i Suków] (1849-1874), sygn. 58/44/0/2/1121

24 AP w Radomiu, ZDP, Rejestr separacyjny wsi Suków w gub. radomskiej, pow. kieleckim (1851), sygn. 58/44/0/30.10/10186.

Ważnym elementem należącym do wsi były lasy, leżące w rejonie zlewni Warkocza, Belnianki i Pierzchnianki²⁵.

Plan kościoła w Sukowie, rys. R. Mirowski.

W 1922 r. w miejsce starej niewielkiej kapliczki domkowej, na terenie wsi postanowiono budowę kościoła murowanego²⁶.

25 AP w Radomiu, ZDP, Ekonomia Kielce, Leśnictwo Kielce, realności Niestachów, Suków, Dyminy, Bilcza, Kuby, Muńcza (1841), sygn. 58/44/0/30.9/3223; AP w Radomiu, ZDP, Ekonomia Kielce, Leśnictwo Kielce, realności Niestachów, Suków, Dyminy, Bilcza, Kuby, Muńcza (1841), Sygnatura 58/44/0/30.9/3222; AP w Radomiu, ZDP, Ekonomia Kielce, leśnictwo Kielce, realności Suków, Kuby, Młyny Bieleckie, Bilcza, Kowala, Podmorawica, Brzeziny, Nida, Podwoła (1840-1841), Sygnatura 58/44/0/30.9/3224; AP w Radomiu, ZDP, Leśnictwo Kielce Realności Daleszyce, Słupice, folwarku Podmarzysz, Szkoła, Suków, Skorzeszyce, Brzechów, Niestachów, Górne, (1833), sygn. 58/44/0/30.9/3226.

26 AP w Kielcach, Starostwo Powiatowe Kieleckie I, *Parafia Suków* (1922-1930), sygn. 21/101/0/6/1746; AP w Kielcach, Starostwo Powiatowe Kieleckie I, [*Sprawa ściągnięcia składki parafialnej dla parafii Suków*] (1927-1928), sygn. 21/101/0/6/1747; AP w Kielcach, Urząd Wojewódzki Kielecki I, *Suków, powiat Kielce-budowa nowego kościoła* (1930), sygn. 21/100/0/3.14/21760; AP w Kielcach, Urząd Wojewódzki w Kielcach, *Suków-parafia rzymskokatolicka pod wezwaniem św. Augustyna* (1964-1987), sygn. 21/1080/0/1.2/316; AP w Kielcach, Urząd Wojewódzki w Kielcach, *Suków-rekonstrukcja przedsióneków kapliczki w Sukowie, budowa punktu katechetycznego w Marzyszu* (1982-1987), sygn. 21/1080/0/1.7/1031.

Niniejsza niewielka książeczka powstała z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Daleszyce Dariusza Meresińskiego i Rady Miejskiej w Daleszycach. Jest jedną z 18 niewielkich pozycji prezentujących pierwsze kroki w dziele stworzenia pełniejszej opowieści o dziedzictwie narodowym na terenie miejscowości wchodzących w skład gminy Daleszyce.

f Dariusz Kalina
www.dariuszkalina.net

Dariusz Kalina, historyk, publicysta, badacz i popularyzator dziedzictwa narodowego z terenu dawnego województwa sandomierskiego. W latach 2001-2013 pracownik Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach na stanowisku specjalista ds. kwerend źródłowych, a ostatnio pełnił obowiązki dyrektora Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Kielcach. Od wielu lat jest inspiratorem i organizatorem konferencji i o charakterze kulturalnym, naukowym i popularno-naukowym dotyczących budownictwa rezydencjonalno-obronnego, zmagają związanych z urbanistyką oraz roziedleniem rycerstwa. Oto niektóre publikacje, w których znajdziemy jego artykuły: *Późnośredniowieczne zamki królewskie na terenie dawnego województwa sandomierskiego*, red. L. Kajzer, Kielce 2005; *Dzieje Chęcin, Chęciny* 2007, *Fundacje kancлера Krzysztofa Szydłowskiego*, red. W. Iwańczak, D. Kalina, R. Kubicki, M. Wardzyński, Lisów 2012; *Busko i jego Zdrój* red. D. Kalina, W. Legawiec, Busko 2014; *Na włoszczowskich grodach historii. Materiały z sesji naukowych odbytych w Gruszczyńcu, Ludyni, Olesznie, Włoszczowie poświęconych dziejom powiatu włoszczowskiego*, red. D. Kalina, Kielce-Włoszczowa 2012; *Parafia Krasocin na przestrzeni dziejów* red. D. Kalina, A. Malicki, Krasocin 2016; *Dziedzictwo kulturowe na terenie Gminy Chmielnik, Chmielnik* 2016; *Busko-Zdrój, Dzieje miasta w XIX-XX w., Budko-Zdrój* 2017; *Gmina Rytwiany. Dziedzictwo kulturowe, Rytwiany* 2017; *Miasto i Gmina Wiślica, Wiślica* 2018; *Z dziejów Włoszczowy i okolic*, red. I. Boratyn, M. Staniasek, Włoszczowa 2020; *Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Tumlinie, Włoszczowa* 2021.

